

T1-Tiryaki, E. N.; Uysal, B. (Ed.) (2020). *Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Nobel. ISBN: 978-625-406-944-4

Ezgi İNAL¹

Çocuk ve çocuğun dünyasını ele alan Çocuk Edebiyatı alanı, çocuk odaklı hemen her çalışma alanının önemli argümanlarını oluşturması bakımından kıymetlidir. Nitelikli çocuk edebiyatı ürünlerinin ortaya koyulabilmesi ve bu kapsamda ele alınacak konuların tespiti bakımından söz konusu alanda yapılacak kuramsal çalışmalar, güncel yaklaşımların ve uygulama örneklerinin ilgililerle paylaşılabilmesi önem arz etmektedir. Bu ihtiyaçtan hareketle Nobel Akademik Yayıncılık tarafından 2020 yılında ilk baskısı yapılan Çocuk Edebiyatı adlı eser Doç. Dr. Esra Nur Tiryaki ve Doç. Dr. Başak Uysal editörlüğünde hazırlanmıştır.

Çocuğun dünyasını, çocuğa görelikten hareketle kapsamlı bir şekilde ele alan eser *Dünyada ve Türkiye’de Çocuk Edebiyatı Tarihi* (s. 1-25), *Dinleme ve Konuşma Becerilerinin Geliştirilmesinde Çocuk Edebiyatı Türlerinden Yararlanma* (s. 27-51), *Okuma ve Yazma Becerilerinin Geliştirilmesinde Çocuk Edebiyatı Ürünlerinden Yararlanma* (s. 55-71), *Çocuk Edebiyatı ve Okuma Alışkanlığı* (s. 73-85), *Çocuk Edebiyatında Türler* (s. 89-103), *Çocuk Dergileri* (s. 107-119), *Nicelik ve Nitelik Açısından Çocuk Edebiyatı Ürünleri* (s. 123-138), *Çocuk Edebiyatı Ürünlerinde Kültürler Arası Eğitim Olanakları* (s. 141-156), *Dezavantajlı Gruplar İçin Çocuk Edebiyatı* (s. 159-182), *Bir İyileştirici Olarak Çocuk Edebiyatı: Bibliyoterapi* (s. 185-198), *Değerler Eğitimi ve Çocuk Edebiyatı* (s. 203-219), *Dijital Çağda Çocuk ve Kitap* (s. 221-228), *Çocuk Edebiyatı ve Drama* (s. 231-253), 11. *Peronun Biletsiz Yolcuları: Göç, Çocuk, Edebiyat* (s. 255-268), *Çocukluktan Yetişkinliğe Geçiş: Gençlik Edebiyatı* (s. 271-293) adlarıyla toplam 15 bölümden oluşmaktadır.

Eser, bölümlere göre yazarların isimlerinin sırası ve içindekiler kısmıyla başlamıştır. Ardından editörlerin ön sözü yer almaktadır. Bu çerçevede ön sözde Yüksek Öğretim Kurulu tarafından belirlenen Çocuk Edebiyatı ders içeriğinin çalışmanın odağını oluşturduğu belirtilmiş ve sırasıyla bölümler hakkında bilgi verilmiştir.

Eserin birinci bölümü Doç. Dr. Celile Ökten tarafından “Dünyada ve Türkiye’de Çocuk Edebiyatı Tarihi” adıyla kaleme alınmıştır. Geniş dünya tarihi perspektifi içinde ortaya çıkan edebi ürünlerin çocuk edebiyatı çerçevesindeki işlevselliğine değinilmiş ve Türk edebiyatı tarihinin sözlü ürünlerinden günümüze, çocuk edebiyatı ürünlerinin nasıl şekillendiği aktarılmıştır.

Eserin ikinci bölümü Dr. Halil Erdem Çocuk tarafından “Dinleme ve Konuşma Becerilerinin Geliştirilmesinde Çocuk Edebiyatı Türlerinden Yararlanma” ve üçüncü bölümü Dr. Hatice Coşkun

¹ Öğr. Gör., İstanbul Aydın Üniversitesi, Eğitim Fakültesi & Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (İstanbul, Türkiye), ezgiinal1@aydin.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-1573-9401 [Kitap tanıtma, Makale kayıt tarihi: 12.05.2021-kabul tarihi: 20.06.2021; DOI: 10.29000/rumelide.xxxx]

tarafından “Okuma ve Yazma Becerilerinin Geliştirilmesinde Çocuk Edebiyatı Ürünlerinden Yararlanma” adıyla kaleme alınmıştır. İkinci ve üçüncü bölümde yer alan temel dil becerilerinin geliştirilmesine yönelik aşamalarda çocuk edebiyatı ürünlerinin kullanılması ve bu kapsamdaki tercihlerin nasıl olabileceğine dair tespitler kazanımlar çerçevesinde yapılmıştır. Ayrıca üçüncü bölümde okuma ve yazma becerilerinin geliştirilmesine yönelik etkinlik önerileri de yer almaktadır.

Eserin dördüncü bölümü Dr. Perihan Tuğba Şeker tarafından “Çocuk Edebiyatı ve Okuma Alışkanlığı ve beşinci bölümü Dr. Başak Uysal tarafından “Çocuk Edebiyatında Türler” adıyla kaleme alınmıştır. Dördüncü bölümde okuma ve erken okuryazarlık kavramlarından söz edilmiş ardından çocuklara okuma alışkanlığı kazandırmaya yönelik tavsiyelerde bulunulmuştur. Beşinci bölümde çocuk edebiyatında yer alan türler tasnif edilerek bu türlerin özelliklerine değinilmiştir.

Eserin altıncı bölümü Doç. Dr. Osman Emin tarafından “Çocuk Dergileri” adıyla kaleme alınmıştır. Çocuk ve dergi kavramlarıyla beraber çocuk dergileri ve nitelikleri, çocuk dergilerinin gelişiminin tarihsel süreci ve dergilerin bir eğitim aracı olarak nasıl kullanılacağı konularına yer verilmiştir.

Eserin yedinci bölümü Doç. Dr. Neslihan Karakuş tarafından “Nicelik ve Nitelik Açısından Çocuk Edebiyatı Ürünleri” başlığıyla kaleme alınmıştır. Çocuk kitaplarının nitelik ölçütlerine detaylıca değinilen bölümde, son dönemlerde fantastik kurgu çocuk kitaplarının daha büyük bir ilgi gördüğü vurgulanmaktadır.

Eserin sekizinci bölümü Dr. Gülşat Bican tarafından “Çocuk Edebiyatı Ürünlerinde Kültürler Arası Eğitim Olanakları” başlığıyla kaleme alınmıştır. Bölümde kültür, çok kültürlülük, kültürler arasılık kavramlarına yer verilirken bu kavramların kapsamı ve kültürler arası eğitim ve olanaklarına da değinilmiştir. Ayrıca bölümde değinilen tüm unsurlarla ilgili örneklere de yer verilmiştir.

Eserin dokuzuncu bölümü Dr. Şeyda Özcan ve Dr. Merve Altıparmak Yılmaz tarafından “Dezavantajlı Gruplar İçin Çocuk Edebiyatı” başlığıyla kaleme alınmıştır. Bölümde dezavantajlı grupların tasnifi yapılmış ve bu tasnif çerçevesinde dezavantajlılık profillerine yönelik çocuk edebiyatı ürünlerinden örnekler verilmiş, söz konusu dezavantajlı grupların topluma uyumlarına yönelik çalışmaların gerekliliği vurgulanmıştır.

Eserin onuncu bölümü Doç. Dr. Kemalettin Deniz tarafından “Bir İyileştirici Olarak Çocuk Edebiyatı: Bibliyoterapi” adıyla kaleme alınmıştır. Bu bölümde bibliyoterapinin tanımı, dünyada ve Türkiye’de tarihi, gelişimsel bibliyoterapi ilkelerinden hareketle Türkçe eğitimi ve bibliyoterapi ilişkisine yer verilmiştir.

Eserin on birinci bölümü Doç. Dr. Esra Nur Tiryaki tarafından “Değerler Eğitimi ve Çocuk Edebiyatı” başlığıyla kaleme alınmıştır. Bu kapsamda değerler eğitimi ve yaklaşımları çerçevesinde çocuk edebiyatında yer alan kök değerlere değinilmiştir.

Eserin on ikinci bölümü Doç. Dr. Aybala Çayır ve Doç. Dr. Hatice Değirmenci Gündoğmuş tarafından “Dijital Çağda Çocuk ve Kitap” başlığı ile kaleme alınmıştır. Dijital çağın çocuklar ve kitaplar kapsamında ele alındığı bu bölümde çevrimiçi uygulamaların okuma alışkanlığının kazandırılması ve etkililiği üzerinde durulmuştur.

Eserin on üçüncü bölümü Doç. Dr. Pınar Bulur tarafından “Çocuk Edebiyatı ve Drama” başlığıyla kaleme alınmıştır. Yaratıcı drama kavramı ve drama bileşenlerinden çocuklara yönelik uygulamalarda

nasıl yararlanılabileceği, çocuk edebiyatı ve yaratıcı drama ilişkisi kuramsal çerçevede açıklanmış, bu kapsamda drama örnek uygulamalarına yer verilmiştir.

Eserin on dördüncü bölümü Doç. Dr. Ülker Şen tarafından “11. Peron’un Biletsiz Yolcuları: Göç, Çocuk, Edebiyat” adıyla kaleme alınmıştır. Göç ve göçün etkilerinden hareketle göçün bir yansıma alanı olarak edebiyat ve edebiyatta özel bir alan olarak Türk göçmen edebiyatı ve çocuk konularına değinilmiştir.

Eserin on beşinci ve son bölümü Prof. Dr. Hikmet Asutay tarafından “Çocukluktan Yetişkinliğe Geçiş: Gençlik Edebiyatı” başlığıyla kaleme alınmıştır. Çocuk edebiyatının yetişkin edebiyatına dönüşmesinde önemli bir dönemi ifade eden gençlik edebiyatı, ergenlik dönemiyle açıklanmış ve sırasıyla Türk edebiyatının dönemleri çerçevesinde ele alınarak Türkiye ve dünyadaki başlıca edebi örneklerden söz edilmiştir.

Dil ve edebiyat literatürü incelendiğinde pek çok çocuk edebiyatı kitabı bulunmaktadır. Her araştırma, farklı yönüyle literatüre katkı sağlamaktadır, bu anlamda değerlidir. İncelemiş olduğumuz söz konusu çalışmanın ise bu farklılıkları ve güncel temaları bir arada bulabilmek bakımından okuyucuya derli toplu bir çalışma olarak sunulduğunu görmekteyiz. Yine her bölümün sonunda okuyuculara konularla ilgili kitap ve film önerilerinin yer alması da kitabı benzerlerinden ayıran önemli bir özelliktir. Ayrıca bu çalışmayı, başta araştırmacılar ve alan öğrencileri olmak üzere, çocuk edebiyatı ile ilgilenen hemen herkesin ilgisini çekecek bir başucu kitabı olarak tanımlamak da mümkündür.